Ч. 122. Четвер 17 (4) червня 1909. Рік XIX.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.
РЕДАКЦИЯ і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.
ПИСЬМА приймають ся лиш франковані.
РУКОПИСИ звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.
РЕКЛЯМАЦИЇ незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З ради державної. — Наради провідників клюбів. — Справи парляментарні. — До угорскої кризи.

На початку вчерашного засіданя президент заявив, що п. Каліна зголосив нагле внесене з домаганем, аби предложити проект босаньскої конституциї, але згодив ся, щоби то внесене трактовано по покінченю першого читаня предложеня про фінансовий плян.

Забрав слово в продовженю дебати над сим предложенем п. Хоц, котрий критикував предложене, при чім обговорював справу міністра Жачка та заявив, що він повинен був уступити, бо стануь в суперечности з ческими партиями.

По промовах ґенеральних бесідників п. Ґесмана „за“ і п. Реннера „против“, передано правительственне предложене окремій комісиї зложеній з 52 членів.

Відтак приступлено до дискусиї над наглячим внесенем п. Каліни, жадаючого предложеня проекту босаньскої конституциї. Против наглячости заявив ся іменем правительства п. президент кабінету бар. Бінерт. В голосованю відкинено наглячість і приступлено відтак до другого читаня буджету. Промовляв цілий ряд бесідників, між иншими Прашек в дусі славяньскої униї; відтак засіданє закрито і відложено дальші наради до нинішного засіданя.

Передвчера вечером дальше радили провідники клюбів. Президент палати послів Патай заявив, що славяньска Униія постановила ультіматум: зажадати, щоби перевести лише одну дискусию загальну, а чотири специяльні (жадане то дуже зближене до жадания п. Штайнвендера). Соц.-демократи спротивили ся сему, але сказали, що не будуть робити трудностий, коли конференция прийме жадане слав. Униї. Пп. Кіярі і Перґельт замітили, що найпростійша річ перевести одну дискусию специяльну. Опісля розбирано питане, як розділити на поодинокі сторонництва час, призначений на буджетові наради. П. Штравхер просив, щоби мати увагу також на сторонництва, котрі не належать до жадного союза. П. Шустершиц висказав ся за тим, щоби при розділі часу мати на увазі менші сторонництва. — З уваги, що крім вчерашного засіданя лишає ся на буджет ще 9 засідань по 9—10 годин, то на кождого посла припадає около 9 мінут; тому президент подасть спис, з котрого покаже ся, котрі сторонництва і в яких справах бажають промовляти, а тоді відбудуть ся знов наради над розділом часу.

В економічній комісиї ухвалено на послідній засіданю 14 голосами против 13 такі резолюциї, які мають увійти до проєкту закона про продукцию нафти:

1) Належить у нафтянім промислі завести осьмигодинну шихту;

2) виплати робітникам мають доконуватись точно кождого третого дня що місяця; виплати на рахунок мають видаватись кождого 14 дня в місяци.

Взиває ся правительство:

1) зробити всякі кроки, щоби наступила виплата довжних сум робітникам;

2) подбати про всі гігієнічні потреби Борислава і околиці, як:

а) побудоване здорових робітницких помешкань;

б) побудоване водопроводів в Дрогобичи, Бориславі, Тустановичах та постійна контроля над переводженем дотичних розпоряджень правительства.

3) Безпроволочно уладити комунікацию, побудувати дороги і мости;

4) перевести реґуляцию ріки Тисьмениці та побудувати потрібні вали;

5) продуцентів, котрих ропа заливає поля і луги, заставити до відшкодованя селянам;

---

13)

Образки з подорожи по Америці.

Після Т. Келінґа, дра Лямпрехта, Урбана і др. зладив К. Вербенко.

(Дальше).

Мужчини зачали гладити ся по бородах, жінки поспускали очи, а бесідник говорив дальше:

Горожани Сполучених Держав! Американьский нарід знаний як далеко і широко з того, що з ніжним чувством умів вшанувати слабий пол. Стара, спорохнавіла Европа споглядає на вас з високим, повним подиву поважанем. Чи хочете тепер сю славу знищити і подоптати ногами? Очи цілого сьвіта звернені тепер на вас. Завтра всі сторони сьвіта довідались би про вашу злобну безвзглядність. Ні, ні, і ще раз ні — ви остане тесь кріпко і завзято вірні сій благородній славі аж до свого блаженного кінця. Виджу то по ваших лицях, що так прирікаєте. А в тім переконаню, що так вічно позістане, що ми всі тут будемо краям землі, що американьский нарід буде для цілої людскости сьвітячим взірцем добрих обичаїв і доброти серця, крикнім тепер всі разом з одушевленем: Ми — американьский нарід — Унія най жиє! І ще раз най жиє! І по третий раз най жиє!

Тут орхестра заграла імн народний. Віль Батле зачав співати початкові слова пісні, мужчини, жінки і діти повставали з місць і по цілій буді поніс ся сьпів із тисяч грудий.

Коли Ліцция поклонила ся і відійшла, роздали ся грімкі оплески признания.

Слідуючі продукциї принято знов байдужно. За то цікавість видців збільшала ся щораз більше на виступ Сулеймана Абдул-Гаміда, котрий обіцяв, що дасть собі кому небудь з гостий розторощити ногу.

Коли дурний Том яко клявн скінчив свої грубі дотепи, внесено на сцену ковало і ковальский великий молот та поставлено за ними крісло. Відтак в глубині сцени уставлено носилку.

Музика заграла якогось марша і на сцені показав ся директор Фред Булей, лікар Ральф Дриджер і перебраний за Молодотурка Сулеймана Абдул Гаміда-пашу — чоловік-змия Вард Булей. Вард Булей мав на голові фес, був убраний в довгий, сягаючий аж понизше колін цьвітистий кафтан, а під ним широкі червоні, сягаючі аж до кісток шаравари, з під котрих виглядала пара блискучих лякерованих черевиків з довгими носами.

Публика таки мало не з'їла своїми очами того чоловіка.

— Мої паньство — відозвав ся директор Фред Булей і кивнув рукою — як вже сказано було в „Експресі“, професор містер Ральф Дриджер обійме лічене зраненого Молодотурка Сулеймана Абдул Гаміда-паші. Мр. Ральф Дриджер єсть винахідником славної на весь сьвіт масти від ран „Фенікс“, котру по представленю можна буде купити в барі Бобія Кодлінґа від п. Дриджера по пів доляра за коробку. Тою мастию можна вилічити всілякі скалічення. Навіть застрілені, убиті або заколені можуть иноді від неї віджити.

Тепер виступив Сулейман Абдул Гамід. Він поклав праву ногу на ковало, Ральф Дриджер закотив єму широкі шаравари аж повисше коліна так, що голу литку було зовсім видко, та прорізав єї дрібку тоненьким ножиком. З прорізу пустились червоні каплі крови.

— Видите, мої пані і панове — звернув ся Ральф Дриджер до видців, — що то все правдиве тіло і кров!

Молодотурок усьміхнув ся і розкотив шаравари. — Хто з високоповажаних панів — відозвав ся тепер директор Фред Булей до публики — схоче бути так добрий і розторощить Сулейманови-паші єго ногу?

Серед гостий настала така тишина, що хоч мак сій. Підчас того, коли директор ставиє питане до публики, Сулейман вийшов був поза куліси з боку, але за кілька хвиль вернув знов назад.

— Роблю вас на то уважним — відозвав ся Фред Булей знову, — що той з панів, котрий розторощить ногу, дістане в нагороду 10 долярів і то наперед. — Директор держав при тім в пальцях банкнот на десять долярів і підніс єго в гору.

Може яких двайцять мужчин підняло ся. Але попереду всіх біг якийсь червонолиций хлоп-

6) безпроволочно приступити до дослідів над небезпечностию експльозиї ґазу;

7) приняти делеґатів від робітників до нафтової ради.

II. Президент міністрів бар. Бінерт був в неділю на послуханю у Цісаря і представив послідні приключеня в палаті послів. При тій нагоді висказав Цісар президентови міністрів своє особливше вдоволене по причині поведеня кабінету і з признанем згадав про тих членів правительства, які в тяжких условіях піддержували політику правительства, до якого належать також при голосованю, яко посли. Вже задля сего не бачить Цісар причини, щоби дехто з членів кабінету мав виснувати послідовність що до свого становища.

Хоч здавало ся, що угорска угода переведена Деаком в виді дуалізму надала угорским краям тривкі основи до конституцийного розвитку, то все таки Угорщина не може втихомирити ся і від часу до часу проявляють ся там острі кризи.

І тепер опинила ся Угорщина в такім положеню. Мадярскі независимці під проводом Кошута не понехали давних своїх змагань до осягненя народно-господарскої, национальної і державної самостійности, дуалізм видає ся їм перестарілою формою і для осягненя сеї окремішности висунули они домагане до відокремленя банкового і народно господарского.

В послідних днях здавало ся, що навіть Кошут випустив вже керму сторонництва независимців із своїх рук і що президент посольскої палати Юшт випре его з того становища. Кошут виповів ему явну війну, бажаючи з ним зміряти ся в борбі. Кошут стояв за тим, щоби банковий і народно господарский розділ відложити до пізнійшої пори і в тій цілі независимці мають видати маніфест до народу, щоби розділ банку австро-угорского відложено до 1911, а цлового розділу до 1917 р. (т. є. до речинця віднови торгових договорів з заграницею). Гадка Кошута побідила в сторонництві независимців, а на перший плян висунено переведене виборчої реформи. Ріжниця лише в тім, що Юшт домагає ся загального і рівного права виборчого, коли тимчасом коаліцийне міністерство радо би се перевести в дусї значно обкровної реформи ґр. Андрашого.

Маніфест до народу, про який тепер думають независимці, не буде однак мати практичного значіня, а буде виглядати немов по смертний заповіт. Про банкову і народно-господарску справу не буде рішати теперішний угорский сойм, а новий зложений на основі виборчої реформи. Ніхто не може предвидіти, який буде его склад. Хоч би як силували ся мадярскі верховладники обмежити права широких верств народних, всеж таки згодом здобудуть собі они менший або більший вплив на державні справи, а верховлада Мадярів обезпечена їм Деаківскою угодою з часом повинна уступити в користь рівноправности з иншими немадярскими народностями. Тому про банкову і народно господарску справу не буде рішати фракция Кошута або Юшта, але якась більшість соймова, про котрої склад ще нині навіть приблизно не можна нічого певного сказати. То питаня будучини, а на перше місце висуває ся виборча реформа, котра може довести згодом до розвязки угорскої кризи.

Новинки.

Львів, дня 16-го червня 1909

— Надане презенти. Намістництво надало презенту на опорожнену парохію в Медвежи о. Володимирови Калужняцкому, гр. кат. пароxови в Бортнім.

— На рускі школи в Парані (Бразилія) жертвував Є. В. Цісар Франц Йосиф з нагоди 60-літного ювілею свого панованя 1500 К, які пересилають ся в австро угорскім консуляті в Куритибі.

— Вписи до приватної семинариї женьскої СС. Василиянок в Станиславові ул. Заблотівска 13 відбудуть ся перед шкільними феріями дня 28, 29 і 30 червня с. р., а по феріях дня 8, 9 і 10 вересня с. р. До запису потрібні метрика і сьвідоцтво скінченої 3 кляси виділової.

— Тов. „Сокіл“ в Коломиї устроює дня 20 червня прогульку на „Синячку“. До як найчисленнїйшої участи запрошує всіх також не членів „Сокола“! Виїзд з вел. двірця в неділю 5·30 рано, поворот 11·10 вечером. Дорога зелїзницею около 2 К 50 с. Харч на цілий день треба взяти з собою. Охочі підуть також на „Синяк“.

— Дрібні вісти. Професор віденьскої академії музики і штуки, Евз. Мандичевский, одержав хрест ордеру Франца Йосифа з нагоди виставлення памятника Ів. Брандта у Відни. — В Новсілках кардинальских равского повіта убили селяни двірского писаря Боровского з мести за те, що нападав на людий з буком. — На улицях Жовківскій і Городецкій у Львові розпічне ся з днем 16 с. м. рух електричного трамваю також на других шинах, яких шлях сими днями викінчено. — Через повінь і підмите шляху між Підвисоким і Підшумлянцями спинила дня 14 с. м. станиславівска зелїзнича дирекция загальний рух поїздів на шляху Галич-Підвисоке на 4 дні. — До „Краківского готелю“ у Львові приїхав перед двома днями явився гість з 7 дітьми, котрі полишив в готели, а сам вийшов до міста і до вечера не вернув. Властитель готелю, хотячи позбути ся клопоту, візвав поліцию, аби заопікувала ся тими дітьми.

— Неосторожний вистріл. Стефанія Ковол, 7 лїтна дівчинка з Острова, кольбушівского повіта, вертаючи оногди в полудне зі школи до дому попри лісничівку, сіла в житі і почала переглядати свої шкільні задачі, не надіючи ся, яка їй грозить небезпечність. Именно саме в тім часї вибіг 8 лїтний син лісничого, а побачивши пєсь чорного в житі, почав кликати вітця, кажучи, що в житі сховав ся скажений пес. Лісничий вибіг з рушницею в руці на поле і не пересьвідчивши ся, що сидить в житі випалив в напрямі вказаним хлопцем. У відповіди на вистріл почув зойки поціленої в голову і шию Стефанії Ковзол, отже кинув рушницю і підбіг до раненої, аби перенести єї як найскорше до дому родичів. На жаль дівчинка до кількох годин померла, а суд повітовий в Кольбушовій зарядив слїдство.

† Номер О. Юліян Немилович, ігумен Василиянського монастиря в Золочеві, б. довголїтний управитель народної школи, завідатель парохії і член міскої ради в Дрогобичи, дня 13 см. по довгій і тяжкій недузї, в 70 ім році житя, а 45 ім сьвященьства. В. в. п.!

— Незавидна доля наших переселенців. Куритибска „Зоря“ доносить що в маю с. р. прибуло до Бразилії много іммігрантів, майже всї Русини. Послідні, котрі приїхали, їхали через Триєст і вістали відставлені до Сан Павля на нову кольонію коло Iguape і Cananea над морем межи Сантос а Паранаґва. Підсоне там нездорове для наших людий, бо за горяче. Всї ті люди їхали до Парани, а не до С. Павля. Тож як довідались, що не суть в Парані, почали ся забирати відтам. Хто що міг, то брав з собою, а решту полишали і йшли понад море в напрямі до Парани; дороги жадної немя, то дерли ся по корчах, дрaпали ся по горах, аж зайшли до місточка Iguape. Там розмовили ся з одним о. Францішканом, котрий говорив по моравски і поміг їм дістати ся до Парани на вітрильнім кораблі. Очевидно, що сему винні самі переселенці, які перед виїздом не звернули ся о поміч до тов. „Провидїнє“ у Львові.

чище, по котрім було видко, що він трохи тупоумний.

— Біжи, Діку! Гони! Так, добре Діку! — далось почути зі всіх лавок.

Дік Льодер, наймит одного фармера з охрестности, о котрім жартом говорили, що у него не всї дома, виліз чим скорше по сходах на сцену. Аж зуби вишкірив з радости, коли станув на горі.

— Отже ви хочете бути так добрі — відозвав ся до него директор — і розторощити Сулейманови паші его ногу?

— А вжеж.

— А чи можете сильно вдарити?

— А вжеж.

— Ну, то маєте тут заплату за свої ласкаві труди — Сказавши то, дав директор тому хлопчискови банкнот на десять долярів а той усьміхаючись, сховав его до кишені.

Публика зачала собі щось пошептувати.

Носилку присунено до ковала. Сулейман паша сїв собі на крісло і поклав праву ногу в широчезних шараварах на ковало, Ральф Дриджер станув собі з боку коло него а Дік Льодер вхопив за ковальский молот.

Він підняв его високо в гору а відтак страшенним ударом свиснув по нозї.

Щось тріснуло, луснуло, зломило ся — і на сцену випав із шараварів кусень зломаного держака від мітли з деревляним, на жовто лакерованим черевиком!

Директор і Дриджер поклали зараз Сулеймана на носилку, побігли з ним за кулїси а за хвильку опісля вибіг звідтам на сцену Турок з закоченими високо шараварами і голими по коліна ногами.

— Дивний успіх — крикнув Ральф Дриджер, що вибіг за ним, грімким голосом до видців і показав на мязисті ноги. — То моя славна на весь сьвіт чудесна масть „Фенікс“ доказала такого чуда!

Публика через хвильку сиділа тихо а від тах зі всїх лавок бухнуло голосним реготом.

Дік Льодер лиш витріщив очи на так нагло вилїченого чоловіка-змию, помацав в кишени, чи має банкнот і збіг чим скорше із сцени.

На слідуючі тепер продукциї гляділа публика знов байдужно. Віль Батле побіг тимчасом поза сцену до директора Фреда Булея.

— Отже все удає ся знаменито, зовсім знаменито, пане Батле! — відозвав ся той до него урадований. — Чести достойні Снавтвільці преці не такі злі, як ви їх представляли.

— Так, доси пощастило ся — сказав на то начальний редактор. — Але на жаль найважнїйша річ ще жде нас. Не можу позбути ся того непокою. Може й удасть а може они все рознесуть аж до самого споду а нас поубивають як паршивих псів.

А між видцями росло напружене щораз більше, чим близше було до вішаня Джім Джека.

— Але тепер то таки вже буде правда! Хибаж не видите шибениці і ковбана під нею та стричка? Нехай би вже висів! Та й переказу на десять тисячів долярів їм не даруємо! А нї, то чорти їх заберуть до пекла! — Так пометувала собі відгрожуючись товпа.

Убраний в чорну тоґу сїв собі адвокат Сам Тонґс на крісло коло чорно застеленого стола, котрий внесено на сцену, і поклав торжественно на стіл грубу книгу.

Грізно піднимала ся шибениця а шнур зі зашморком звисав з балька та гойдав ся понад ковбаном. Коли музика відограла якийсь сумний кусник, виступив на сцену директор Фред Булей.

— Високоповажана публико — відозвав ся він — тепер відбуде ся вішане Джім-Джека. Провід трачення спочиває, як вже знаєте, в руках адвоката сенату, пана Сама Тонґса. Мр. Тонґс есть найвизначнїйшим знатоком права і найславнїйшим оборонцем в Сполучених Державах. Мр. Тонґс по скінченю представленя буде дуже радо готов в барі Бобія Кодлінґа взяти на себе ведене деяких процесів або оборону в справах убийства, обманьства і вломy. Поручаю длятого пана Тонґса всім нашим гостям як найусерднїйше. — Тепер — закінчив він — вступить Джім Джек.

(Дальше буде).

— **Індияни в Парані.** Алярмуючі вісти надходять до Куритиби в Парані з С. Жеронімо, місцевости положеної над рікою Тібаґі. Богато людий зі страху перед Індиянами покидає доми і майно. Недавно 14 білих і 18 освоєних Індиян удали ся до лісів пошукувати Індиян. Найшли шатра диких, але перед перемагаючою силою Індиян мусїли уступити. Як оповідають, то скількість диких така велика, що небезпечно їх зачіпати. Дикі витяли в лїсї дорогу, котрою вигідно можна конем їхати. Дерева рівно спускані і пнї на сторону відвалені, а з того догадують ся, що межи дикими находять ся також і освоєні Індияни.

— **Великі обманьства.** Онигди мала розпочати ся перед трибуналом присяжних судиїв в Коломиї розправа против 6 жидів з Заболотова, обжалованих за обманьства. Яко обжаловані стають б. директори „Банку Купецкого" в Заболотові 65 літний Мортко Розенбавм, 51-лїтний Герш Тав, дальше урядники того „банку" Давид Розенбавм, Давид Клїр, Озия Фішель і Шмід Райнер. Прокураторія обжаловує їх о сфальшоване векслїв на поверх пів мілїона корон, о ведене фальшивих книг та за обманюване сторін. Весь дохід чистий і не чистий з „банку" потапав в їх кишенях, а діяльність того „банку", як зазначує акт обжалованя, була загалом довгим рядом обманьств, дефравдацій, фальшівництва і лихви. Розправу відложено до четверга.

Всячина
для науки і забави.

— Як би неодин знав, хто неодин єсть, неодин неодному більшу віддав би честь. Правда сеї приповідки дасть ся доказати подїями з житя многих визначних людий. Абрагам Лїнкольн, 16 тий президент Сполучених Держав, зайшов одного разу у Вашінґтонї в таку сторону міста, котрої зовсім не знав. — Чи не знаєте, де я є? — спитає найблизшого поліцая, що стояв на улици. Поліцай гадав, що той якийсь панок кпить собі з него і длятого відповів: Маєте честь бути в Сполучених Державах північної Америки. — Здає ся, не знаєте з ким говорите. — Нї — відповів поліцай. — Я президент Сполучених Держав. — Ступайте дальше — крикнув до него поліциян — ви виглядаєте прецї як здерта марка з листу.

Подібна пригода приключила ся давнїйшому французскому міністрови для справ заграничних Анотови (Hanotoux). Аното хотїв зайти до будинку міністерства справедливости, але поліцай заступив єму дорогу. Надармо силував ся Аното перейти і наконець сказав, хто він і як називає ся. Але службистий поліцай і тепер не дав ся переконати та сказав: Нї, нї, то не менї тумана пускати; я не дам ся на то зловити.

Та й Казимір Періє міг би був розповісти подібну подію. Одного дня вибрав ся він був зі своїм сином на колесї на прогульку і оба заїхали до якоїсь господи на селї, а що були голодні, то хотїли щось попоїсти. Але ґаздиня сказала їм, що не має нічого такого, що могло би їм смакувати, та додала сьміючись: Коли схочете потрудити ся до найблизшого села, то різник відступить вам там два фунти мяса, коли на мене покличете ся. Президент сїв на колесо і за чверть години вернув назад з апетитним кусном мяса, котре ґаздиня борзенько приготовила.

Та не лиш президентам але й иншим достойникам лучали ся такі пригоди. Французский компонїст Жонсієр робив собі одного разу в парку в Парижи таку забавку, що пускав у воздух малі бальоники за помочию огрітого воздуха та уживав до того спіритусової лямпочки. Аж ось побачив нараз, що єму вже спіритус вийшов.

Маєте тут пів франка — сказав він, звертаючись до одного з панів, котрі стояли та придивляли ся єго роботї. — Підіть онтам до шинку і принесіть менї за двайцятьпять сотиків спірітусу. — Незнакомий взяв гроші і небавком вернув зі спіритусом та дрібними грішми. — Ах, не треба — казав Жонсіє — возьміть собі ту решту за свій труд.

Післанець сховав гроші до кишенї, але й зараз вийняв свою візитову карту та подав компонїстови, а на нїй було виписане: „Князь Лабанов Ростовский, посол Є. Вел. Царя".

Забавну подію розповідають також про давнїйшого французского президента сенату Ле Роаєра. Ле Роає їздив одного разу в супроводї міністра справ внутрішних Лепера по Італії. Коли в Міляні приїхали до свого готелю, побіг Лепер сходами на гору, щоби оглянути призначені для них комнати. Президент сенату остав ся тимчасом на долинї, щоби уважати на пакунки, та сказав при тім дверникови, що тамтой другий пан, що пішов на гору, то міністер.

Підчас їх побуту в готели, віддавано Леперови як найбільшу честь, коли противно на єго товариша майже нїхто не зважав. Ле Роає був рад з того, бо коли прийшло ся платити рахунок, мусїв Лепер платити по двайцять франків за день, підчас коли Ле Роає заплатив лиш пять франків. Єго взяли очевидно лиш за секретаря міністра.

— **Шрапнелї і ґранати.** (II.) Коли ходити по фабрицї і дивити ся, як там сотки робітників з великою зручностию і незвичайно докладно точать та вигладжують якісь плитки, колїсцятка, шрубы і т. п., як они то все вимірюють, точать, полірують і знов мірять та ще раз мірять, мов би то розходило ся о якісь предмети на виставу, то чоловікови не хоче ся вірити, що тут фабрикують масами прилади, котрими можна би цїлими масами убивати людий. Як би то фабрикував один чоловік на загладу одного, то єго стрітила би страшна кара, бо єго уважали би за злочинця; але що то фабрикує одна суспільність на винищене другої цїлими масами, то се оправдує ся. — Остаточну роботу, послїдне викінчене виконують тут жіночі руки; жінки і дівчата полірують і чистять кождий кусник, аж він сьвітить ся як золото.

Сталеву ослону ґранатів і шрапнелїв наповняють вибуховими творивами, зелїзом або оловом в арсеналах, але вибухову ртуть і вибухові капслї тут виробляють. Поза малим мотоком лежить експльозивний остров. Там всї бараки мають деревляні стїни лиш легко припертї одна до другої, щоби вибух, коли би настав, не знаходив нїякого опору і міг легко розходити ся на всї сторони. В першім поміщеню видимо величезні реторти. Тут лагодять вибухове живе срібло або ртуть а відтак переховують під водою. При сушеню треба обходити ся з як найбільшою осторожностию. Робітницї сидять переділені одна від другої дротяними решітками, бо така решітка здержує вибух. Мокрими пензликами перепускають сіробілий порошок через сита а відтак сушать на поличках. Малї вибухи, котрі бувають вже тодї, коли сухими пальцями порушити порошок, минають по більшій части без шкоди. Готовий запас переховують глубоко в земли, а місце, де то єсть, означує на горі малий кінець нїби могилка.

Отже тою вибуховою ртутию наповняють вибухову капслю, котра лиш тодї добра, коли може пробити грубу на чотири центиметри оловяну плиту, але сама видержить всякий удар і не вибухне. При віддаваню войсковій управі вибирають із тисяча тих капсль десять і випробовують їх. Нехай би лиш одна не видержала проби, то всї нищать, бо капсля, котра би не вибухла, не підпалила би ґранат або шрапнель, а котра би вибухла за скоро, розсадила би пушку та убила би обслугу. Можна тепер зміркувати, які величезні суми ідуть на фабрикацію того рода стрілен і набоїв. Одно стрільно до 10 центиметрової гавбиці коштує щонайменше 60 К, 20- або 28 центиметрові коштують вже 600 К, а 31-центиметрове навіть аж около 840 К. Такі величезні стрільна лагодять до пушок на кораблях, котрі містять ся по дві у вежах на кораблі, котрі можна обертати. Така одна вежа з пушками коштує вже найдешевше 3 і пів мілїона корон, а з кождої пушки треба бодай 100 разів вистрілити, щоби можна єї опісля добре уживати. Один вистріл коштує длятого около 20.000 К. Дрібничка! Щож дивного, що всюди на сьвітї така біда і нужда, така страшенна дорожня, коли більша часть добутку з людскої працї іде лиш на фабрикацию всїлякого рода приладів до убиваня людий.

Телєґрами.

Солунь 16 червня. Між албаньскими ворохобниками і турецким войском зведено 3 кроваві битви. По обох сторонах були великі страти. Джавід паша зажадав підкріпленя і загрозив Албанцям, що заведе стан облоги.

Цетинїє 16 червня. Надзвичайну сесию скупштини відкрито онигди. Потреває она 10 днїв.

Константинополь 16 червня. Кажуть, що гадку оружної інтервенциї в справі Крети підпирає лише молодотурецкий комітет і корпус молодих офіцирів. Шефкет-паша і прочі висші офіцири противні тому і супротив нинїшного стану маринарки і армії хотять оминути війну.

Льондон 16 червня. Як зачувати, анґлїйске правительство заявило в Петербурзї, що супротив нових відносин в Персиї, треба змінити услівя анґлїйско-росийского договору що-до Персиї.

Париж 16 червня. Як доносять з Константинополя, на послїдній міністерияльній радї великий везир виступив за навязанєм тїснїйших відносин з Нїмеччиною, однако без нарушеня приязних відносин до инших держав.

Цїна збіжа у Львові.

дня 15 червня:

Цїна в коронах за 50 кільо у Львові

Пшениця . .	14·30	до	14 60
Жито . . .	10·—	до	10·30
Овес . . .	9·70	до	10·—
Ячмінь пашний .	—·—	до	—·—
Ячмінь броварний .	8·50	до	9·50
Ріпак . . .	—·—	до	—·—
Льнянка. . .	—·—	до	—·—
Горох до вареня .	12·—	до	14·—
Вика . . .	13·—	до	14·—
Бобик . . .	—·—	до	—·—
Гречка . . .	—·—	до	—·—
Кукурудза нова .	—·—	до	—·—
Хміль за 56 кільо .	—·—	до	—·—
Конюшина червона .	—·—	до	—·—
Конюшина біла .	—·—	до	—·—
Конюшина шведска .	70·—	до	85·—
Тимотка . . .	34·—	до	—·—

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Ловиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).